

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM BULGULARI	8

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	4

KISALTMALAR

BKMYBS: Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. İç Kontrol Sisteminde Eksiklikler Bulunması
2. Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi
3. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinde Dönem Ayırıcı Hesapların Kullanılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Ardahan Üniversitesi 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 31.05.2008 tarih ve 26892 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 5765 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi ile eklenen 95 No.lu ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Ardahan Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanlığı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 6 fakülte, 2 yüksekokul, 1 enstitü, 6 meslek yüksekokulu ve 12 uygulama ve araştırma merkezi ve 5 Koordinatörlük bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dâhil) ve işçi personel toplamı 697'dir. Ayrıca Üniversitede 4 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	15	18	33
Doçent	24	20	44
Doktor öğretim üyesi	103	69	172
Öğretim görevlisi	125	81	206
Araştırma görevlisi	88	56	144
Toplam	355	244	599

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari	86	154	240
Sağlık	3	12	15
Avukatlık	1	1	2
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	31	34	65
Yardımcı	4	8	12
Sözleşmeli	24	0	24
İşçi	193	0	193
Toplam	342	209	551

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Ardahan Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 143.650.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 89.316.532,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 232.966.532,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %87,95'i olan 204.900.809,00 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme (2/1)
	(TL)		(%)
01 Personel Giderleri	136.688.257,00	134.734.193,00	98,5
02 Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	18.071.494,00	17.601.490,00	97,4
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	45.277.781,00	42.389.988,00	93,6
05 Cari Transferler	2.971.000,00	2.971.000,00	100
06 Sermaye Giderleri	29.958.000,00	7.258.138,00	24,2
07 Sermaye Transferleri	0	0	0
Toplam	232.966.532,00	204.900.809,00	87,97

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 204.900.809,00 TL olarak gerçekleşmiştir. Personel giderlerinde 136.688.257,00 TL ödeneğin 134.734.193,00 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 18.071.494,00 TL ödeneğin 17.601.490,00 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 45.277.781,00 TL ödeneğin 42.389.988,00 TL'si, cari transferlerde 2.917.000,00 TL ödeneğin tamamı, sermaye giderlerinde 29.958.000,00 TL ödeneğin 7.258.138,00 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Erasmus desteklerinden toplam 600.000,00 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 143.650.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 207.522.532,00 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.131.000,00	3.331.426,00	156,3
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	138.161.000,00	200.246.000,00	144,9
Diğer Gelirler	3.358.000,00	3.945.105,00	117,5
Sermaye Gelirleri	0	0	0
Toplam	143.650.000,00	207.522.532,00	144,5
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	0	0	0
Net Toplam	143.650.000,00	207.522.532,00	144,5

2022 yılında net 207.522.532,00 TL bütçe geliri elde edilmiştir. Tahmin edilen gelir ile gerçekleşen gelirdeki Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler kaleminde oluşan önemli yükselişin nedeni Hazine Yardımındaki artıştır.

Dönem faaliyet geliri 226.156.721,73 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 12.346,54 TL ve faaliyet gideri 215.464.591,91 TL olan Üniversite, 2022 yılını 10.679.783,28 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

- Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 272.468,48 TL, gider toplamı 151.185,62 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 121.282,86 TL kâr ile tamamlanmıştır.

- Yenisey Konukevi 2022 yılı gelir toplamı 2.511.363,81 TL, gider toplamı 2.244.689,64 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 266.674,17 TL kâr ile tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirilmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak

işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

---

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Kurumda “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış olup içerik açısından mevzuata uygundur. Kurum performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare İç Kontrol Uyum Eylem Planı ve stratejik plan çalışmalarında risklere ilişkin çalışmalar yapılmışsa da kurumsal riskler belirlenmemiş, risklerin gerçekleşme ihtimali ve olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verilmemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Kurum tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. Kurum tarafından yetki devri yapılmasını gerektiren bir husus bulunmamaktadır. Kurumda yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. Kurum tarafından belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Üniversitenin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. Kurumun Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır; ancak güncellenmediğinden dolayı Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygun değildir.

İzleme Standartları

İç kontrol sistemi Kurumun tüm birimleri tarafından değerlendirilmemektedir. Kurumda boş bulunan iç denetçi kadrolarına atama yapılmadığı için iç denetim birimi bulunmamakta olup, bu nedenle iç kontrol sistemine yönelik denetim çalışması da mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ardahan Üniversitesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İç Kontrol Sisteminde Eksiklikler Bulunması

Üniversitenin iç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarının tamamlanmadığı görülmüştür.

Üniversitenin iç kontrol sisteminin incelenmesinde;

- Üniversiteye ait Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı'nın en son 2018 yılında güncellendiği,

-İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu görevlendirilmediği,

- Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmediği,

- Kurumsal risklerin ve iç kontrol risklerinin belirlenmediği ve bu nedenle kurumsal risk yönetiminin etkin olarak sağlanamadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un "Tanımlar başlıklı 3'üncü maddesinde yer aldığı üzere mali kontrol; kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçlerdir.

Kanun'un "Üst yöneticiler" başlıklı 11'inci maddesine göre üst yönetici malî yönetim ve iç kontrol sisteminin işleyişinden sorumludur.

İç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi Kanun'un beşinci kısmında, 55 ile 67'nci maddeleri, ayrıca İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde de iç kontrolün nasıl olacağı konusunda standartlar ve genel şartlar belirlenmiştir.

Üniversite, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planını en son 2018 yılında güncellemiştir. Ancak iç kontrol yapılandırma çalışmalarının tamamlanabilmesi için yeni eylemlerin yanı sıra sürekli hale gelen eylemler de bulunmakta olup iç kontrol sisteminin izlenmesi ve eksikliklerin her yıl tespit edilmesi gerekmektedir. Eylem Planı, değişen şartlara ve uygulama sonuçlarına göre her yıl güncellenmeli ve Eylem Planı formatında üst yöneticiye raporlanmalıdır.

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberine göre, "İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu" üst yöneticinin onayı ile oluşturulmalıdır.

İdarelerce İç Kontrol Rehberinde yer alan kriterlere göre hassas görevler belirlenmeli, tanımlanan riskleri azaltmak için özel kontrol mekanizmaları (rotasyon, yedek personel görevlendirme vb.) geliştirilmeli ve risk seviyesinde meydana gelen değişiklikler gözden geçirilmelidir.

Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde 6 No.lu Standart ile düzenlenmiştir. Buna göre İdareler, sistemli bir şekilde analizler yaparak amaç ve hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri tanımlayarak değerlendirmeli ve alınacak önlemleri belirlemelidir.

Ayrıca riskler tespit edildikten sonra tüm riskler kayıt altına alınarak Kamu İç Kontrol Rehberinin ekindeki “Risk Kayıt Formu” ve “Konsolide Risk Raporlarının” doldurulması gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, eksikliklerin giderilmesi için çalışmalara başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; Kamu İdaresinde iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik yukarıda yer verilen eksikliklerin tamamlanması ve uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

Taşınmazlara ait bakım ve onarım niteliğindeki değer artırıcı harcamaların, ilgili varlığın kayıtlı değerine eklenmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklar hesap grubunda yer alan “Hesap grubuna ilişkin işlemler” başlıklı 170'inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplanmasında dikkate alınacağı ve bunlar dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım, onarım ve harcamaların gider olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan “Amortisman ve Tükenme Payları” konulu 47 Sıra No.lu Genel Tebliğ'in “Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları” başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yer alan taşınmazlar için 34.000,00 TL'yi aşan ve değer artırıcı harcama olarak kabul edilen giderlerin ilgili duran varlığın maliyetine ekleneceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, taşınmazlar için 34.000,00 TL'yi aşan bakım, onarım, tamir mahiyetindeki harcamalardan değer artırıcı nitelikte olanların 630 Giderler Hesabı yerine ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine eklenmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanılacağı bilgisi verilmiştir.

Üniversitede 2022 yılında yapılan bakım ve onarım harcamalarından varlığın değerini,

kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artıran 131.725,95 TL'nin ilgili duran varlıkların kayıtlı değerine eklenmeyerek giderleştirilmesi sonucunda; Bilançoda 252 Hesabında 131.725,95 eksik, 630 Giderler Hesabında ise aynı tutarda fazla gösterime neden olunmuştur.

BULGU 3: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinde Dönem Ayırıcı Hesapların Kullanılmaması

Üniversite tarafından elde edilen kira gelirlerinin muhasebeleştirilmesinde dönem ayırıcı hesaplar olan 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 296'ncı maddesinde 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına ilişkin açıklamalar yapılmış, gelecek aylara ait gelirler hesabının içinde bulunulan dönemde tahsil edilmiş ancak gelecek aylara ait gelirler ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yine aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 298'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci alt bendinde; peşin tahsil edilen gelirlerin içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmının bu hesaba; içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca kira bedellerinin yıllık peşin tahsil edildiği durumlarda; o yılı ilgilendiren kira gelirlerinin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, gelecek yılı ilgilendiren tutarların ise 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan denetimlerde; Üniversite tarafından kiraya verilen yerlere ilişkin peşin olarak tahsil edilen gelirlerden gelecek aylara ve gelecek yıllara ait olanlar bulunduğu halde bu gelirler için 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine

başlanılacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; peşin tahsil edilmiş olup gelecek aylara veya bir sonraki faaliyet yılına ait kira gelirlerinin, muhasebenin temel ilkelerinden olan dönemsellik ilkesi gereğince 380 ve 480 No.lu hesaplarda takip edilerek bilançoda gösteriminin sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>